N°. 102. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DONDERDAG 29 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten Augustus.

Uit den *Moniteur* van gisteren blijkt, dat dit dagblad in zijn vorig nommer slechts een gedeelte had kunnen mededeelen van de telegraphische depêche, die de maarschalk *Bugeaud* wegens de laatste belangrijke overwinning, door hem op de Maroccanen behaald, heeft afgezonden. Die depêche is in haar geheel van den volgenden inhoud:

»Bivouac van Qoodyat-Abd-el-Rhaman, den 14den Augustus.

»Na tegen het Maroccaansche leger, dat van dag tot dag sterker en dreigender voor Algeria werd, te zijn opgetrokken, heb ik het den 14den, op twee mijlen aan deze zijde van zijne legerplaats, ontmoet.

»Die krijgsmagt heeft met 20,000 ruiters den aanval begonnen, op het oogenblik, dat de hoofden onzer kolommen de Isly overtrokken. Wij zijn van alle zijden omgetrokken geworden. De meest volledige overwinning is ons ten deel gevallen. Ons voetvolk, dat uitermate goed stand hield, en een weinig later onze ruiterij, hebben wonderen van dapperheid verrigt. Wij hebben achtereenvolgende al de legerkampen des vijands, die eene uitgestrektheid van meer dan eene mijl besloegen, veroverd.

»Elf stukken geschut, zestien vaandels, 1000 à 1200 tenten, waaronder die van den zoon des keizers, zijn zonnescherm, het teeken van zijn bevelhebberschap, al zijne persoonlijke pakgoederen, eene groote hoeveelheid oorlogsbehoeften en een onmetelijke buit zijn in onze magt gebleven.

»De vijand heeft omstreeks 800 dooden op het slagveld achtergelaten.

»Onze verliezen, hoewel gevoelig, zijn voor eenen zoo beslissenden dag gering. Wij zullen dien voortaan den dag van *den slag aan de Isly* noemen."

De tijding van eene zoo aanzienlijke overwinning door onze troepen op de talrijke Maroccaansche ruitermagt behaald, heeft hier algemeen genoegen verwekt en doet met verlangen het rapport van den maarschalk *Bugeaud* te gemoet zien, 't welk men echter eerst over drie of vier dagen kan ontvangen. Men houdt het voor niet onwaarschijnlijk, dat de uitslag van dit gevecht een grooten indruk op den keizer van Marocco en hem welligt geneigd zal maken om aan de eischen van Frankrijk toe te geven. De generaal *Bugeaud* schijnt vooral tot den aanval besloten te hebben, nadat hij het berigt van het bombardement van Tanger ontvangen had, willende ook niet langer dralen, daar het leger der Maroccanen dagelijks sterker werd. Hieruit blijkt de ongegrondheid van het gerucht, dat de maarschalk versterking had verlangd alvorens hij iets verder ondernam, terwijl men zelfs nu zegt, dat indien hij meer troepen had noodig geacht, hij de 2000 man onder den generaal *Bedeau* uit Algerie aan zich had kunnen trekken.

— Te Algiers heeft de tijding van de overwinning van Isly groote vreugde verwekt; een bulletin van den slag is uitgegeven en zijn daarvan meer dan 15000 exemplaren verkocht; men stelt daarin de behaalde zege gelijk met de schitterendste overwinningen van *Napoleon* in Egypte, en zegt dat de maarschalk slechts 7600 man infanterie, 1400 ruiters en 12 stukken geschut onder zijne bevelen had, terwijl de vijand behalve de 24000 ruiters, waarschijnlijk ook geregelde troepen en artillerie had.

— Van het eskader onder den prins *van Joinville*, dat in de jongste dagen aanmerkelijk moet versterkt zijn, heeft men nog geen nadere regtstreeksche tijdingen; maar volgens onderscheidene berigten over Spanje ontvangen, zou ook Larache of eene andere zeeplaats in de nabijheid van Tanger gebombardeerd zijn geworden; bepaalde berigten ontbreken echter deswege. In laatstgemelde stad beijverden zich de Mooren, volgens dezelfde berigten, om de door het bombardement geledene schade te herstellen. Er waren nog meer troepen in de stad gekomen, en de magt aldaar en in den omtrek werd op wel 16000 man begroot.

— Men kondigt thans als vrij zeker aan, dat de reis, welke de koning in de volgende maand naar Engeland zou doen, geen voortgang zal hebben. De staatkundige gebeurtenissen en de brieven in den *Times* tegen den Prins *van Joinville* en tegen de fransche marine in 't algemeen waren er de oorzaak van. — Van den anderen kant heeft zich heden het gerucht verbreid, dat de koning van Pruissen zijne bemiddeling in de gerezen geschillen tusschen Frankrijk en Engeland aangeboden had.

— De Parijssche ministeriële bladen beweren steeds, dat de maarschalk *Bugeaud* niet dieper in Marocco zal rukken, of ten minste geen togt naar de hoofdstad Fez zal ondernemen. Zij meenen, dat, indien die togt noodig mogt worden, niet voor in de aanstaande lente daarmede een aanvang kan worden gemaakt. Blijkbaar had men echter van de zijde der Fransche regering niet verwacht, dat de maarschalk nu reeds zulk een beslissend gevecht zou gewaagd hebben.

De dagbladen van Marseille van den 22sten Augustus vermelden, dat de door hen den vorigen dag medegedeelde tijding, alsof er door middel van den telegraaph te Toulon bevel was aangekomen, om onmiddellijk 18 of 20,000 man naar Afrika in te schepen, ongegrond is geweest. Integendeel meenen zij te kunnen verzekeren, dat de maarschalk *Bugeaud* aan zijne regering heeft doen weten, dat hij geenerlei versterking noodig had, en dat hij, daaraan behoefte gevoelende, de 2000 man, die de generaal *Bedeau* in Algeria onder zijne bevelen heeft, aan zich zou trekken. Nog wilde men te Marseille weten, dat aan het linieschip *Inflexible*, hetwelk tot het naar Tunis afgezonden Fransche smaldeel behoort, bevel is gezonden, om zich daarvan te verwijderen en het smaldeel van den Prins *van Joinville* te gaan versterken.

— Het nommer van de Londensche *Times*, waarin brieven over het bombardement van Tanger voorkwamen, volgens welke de Prins *van Joinville* en zijne zeelieden, [illegible] uit te blinken, blijken van onbekwaamheid en zelfs van lafhartigheid zouden hebben gegeven, was den 24sten te Parijs bekend. De dagbladen dier hoofdstad toonen zich daarover natuurlijk zeer geraakt. Zij schrijven de beschuldigingen aan nationale volkshaat en wangunst toe. Het Parijssche ministeriële ochtendblad tracht eenige punten, die in de bedoelde brieven voorkwamen, te wederleggen, en beweert daarbij, ook op grond der berigten van ooggetuigen, dat van de 100 kanonkogels, die uit de Fransche schepen zijn afgeschoten, ten minste 90 hebben geraakt, dat het doel, hetwelk het smaldeel zich had voorgesteld, namelijk de vernieling van het metselwerk der batterijen van Tanger, zonder de huizen der stad te beschadigen, volkomen is bereikt; dat in het hol van het linieschip *le Suffren*, waarop zich de Prins *van Joinville* bevond, niet veel minder dan 50 kogels hebben geraakt, hetgeen wel aanduidt, dat deze vorstenzoon op een gevaarlijk punt had post gevat, enz. Hetzelfde Fransche blad laat zich voorts over het bedoelde geschrijf aldus uit: »Wij weten, dat de Engelsche regering zich met dit alles niet in te laten heeft; wij gelooven gaarne, dat de groote meerderheid van het Engelsche volk zich opregtelijk tegen deze hatelijke uitvallen verklaart; maar wij gelooven tevens, en zeggen het met leedwezen, dat de pogingen, die de beide regeringen en de regtschapenste en verstandigste mannen der beide volken aanwenden, om den vrede te handhaven, ijdel zouden worden, indien de magtigste hefboomen tot het werken op de openbare meening stelselmatig in werktuigen tot het stoken van onrust, haat en allerlei onedele hartstogten verkeerden."

Overigens is de onaangename indruk, dien de brieven [illegible] in Frankrijk hebben gemaakt, eenigermate verzacht, [illegible] tevens gezien heeft, dat het openbaar maken daarvan [illegible] Londenschen *Standard*, een ministerieel blad, [illegible] is afgekeurd; hebbende dit blad zelfs zijn ongeloof geopenbaard, dat sommige dier brieven, gelijk door de *Times* werd voorgegeven, van Engelsche zeeofficieren op het schip *Warspite*, dat het gebeurde voor Tanger heeft bijgewoond, afkomstig zouden zijn. Ook andere Londensche bladen,

zoowel de *Morning-Chronicle* en de *Morning-Herald*, hebben zich later over het ongepaste en onwelvoegelijke van de door de *Times* gedane mededeelingen uitgelaten.]

— De hertog *de Broglie*, de zoon, secretaris der fransche ambassade te Madrid, is alhier aangekomen, als overbrenger naar gezegd wordt, van zeer gewigtige depêches voor het Gouvernement.

— In den Parijsschen *Moniteur* van den 22sten Augustus leest men het volgende:

» Eene te Parijs gevestigde maatschappij heeft de vestiging ondernomen van eene Fransche volkplanting op het schiereiland Saby, in de Braziliaansche provincie Santa Catharina; maar de verwachtingen, die men van deze onderneming gekoesterd had, zijn niet vervuld geworden. De volkplanters, die achtereenvolgens op Sahy ontscheept zijn, hebben zich al spoedig verspreid, en het meerendeel hunner is naar Rio-Janeiro getrokken, waar zij thans ten laste van de Fransche maatschappij van weldadigheid zijn. Het is van belang, dat deze staat van zaken aan het publiek bekend zij, ten einde nieuwe verbindtenissen van volkplanters te voorkomen, die slechts op nieuwe misleiding zouden uitloopen. Zij, die zich daartoe zouden laten overhalen, moeten wel weten, dat zij bij hunne aankomst op Sahy aldaar noch huisvesting, noch levensmiddelen, noch eenig middel van bestaan vinden zouden."

In de *Portafoglio* van Maltha leest men het volgende:

» De beide hollandsche fregatten *de Rijn* en *de Jason*, onder bevel van Prins *Hendrik* der Nederlanden, van Tunis komende zijn den 13den te Maltha gearriveerd; zij begeven zich naar men verzekert naar den Levant.

» Door deze gelegenheid heeft men vernomen dat vier fransche schepen *de Ocean*, *de Maringo*, *de Neptunus*, en *de Jupiter*, onder de bevelen van den admiraal *Parceval-Deschênes*, tegenwoordig voor Tunis liggen. Men zegt dat het oogmerk hunner komst is om de regeling der grensscheiding tusschen Tunis en Algerie te bevorderen, terwijl men zegt dat Frankrijk thans ook de grensscheiding aan de zijde van Tripoli verlangt geregeld te zien."

Het ministerieel ochtendblad laat op dit berigt volgen, dat het gerucht volgens 't welk de turksche vloot naar de zijde van Tunis stevende ongegrond was; het bevond zich op het laatst van Julij nog op de kusten van Syrie.

— De Grieksche *Observateur* van den 10den Augustus behelst een decreet van koning *Otto*, waarbij amnestie verleend wordt aan al degenen die aan den opstand in Acarnanie en westelijk Griekenland in de maanden Mei en Junij jl. hebben deelgenomen, met uitzondering van een tiental personen, waaronder in de eerste plaats voorkomt de bekende generaal *Th. Griwas*.

Hetzelfde blad vermeldt, dat er weder geruchten liepen van ministeriële verandering, echter scheen alleen de demissie van den minister van justitie *Tricoupis* zeker.

— In eene onlangs gehouden conferentie heeft de Spaansche ambassadeur, de heer *Martinez de la Rosa*, aan eene commissie uit de fransche schuldeischers van Spanje de verzekering gegeven, dat zijn Gouvernement niets verzuimen zal om zijne verpligtingen jegens de buitenlandsche crediteuren te voldoen, en de hoop geuit dat door de aanstaande Cortes maatregelen tot dat einde genomen zullen worden.

— Berigten uit Spanje vermelden, dat de beide koninginnen op hare terugreis naar Madrid den 20sten Augustus te Aranjuez zijn aangekomen; de intogt in de hoofdstad zou echter eerst den 21sten of 22sten plaats hebben. De generaal *Narvaez*, de tegenwoordige president van den raad, was reeds door den Franschen gezant en generaal *Villa Hermosa*, onder-secretaris voor de zaken van oorlog, in hetzelfde rijtuig gezeten reeds te Madrid aangekomen, en had onmiddellijk op zijn ministerie gearbeid. Er liepen te Madrid weder geruchten van zamenzwering, welke ter gelegenheid van den intogt der koningin of in de laatste dagen dezer maand zou moeten uitbarsten; de policie was dan ook weder zeer op hare hoede.

De britsche gezant in Spanje, de heer *Bulwer*, was naar Marocco vertrokken, naar men zeide met het oogmerk, om de geschillen tusschen dat land en Spanje bij te leggen. Het gerucht dat die geschillen reeds vereffend waren, blijkt dus ongegrond te zijn geweest.

— Ter beurze van heden (26 Augustus) waren genoteerd: 5 pCt. 120,60; 3 pCt. 80,65; Nap. r. 98; Spanje 30; 3 pCt. 33; Rom. L. 104⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Augustus.

De Russische vloot, welke eenigen tijd geleden naar de Noordzee gestevend was, is den 19den dezer ter reede van Elseneur teruggekomen.

— Prins *Frederik van Hessen*, weduwenaar der onlangs overleden Grootvorstin *Alexandra*, is den 20sten dezer aan boord eener Russische stoomboot te Kopenhagen aangekomen, en heeft zich onverwijld naar Charlottenlund begeven. Vóór zijn vertrek uit St. Petersburg had die vorst eene zeer aanzienlijke som bestemd tot het daarstellen in die hoofdstad van een liefdadig gesticht, hetwelk den naam zijner overledene gemalin zal voeren.

— Men meldt uit Oostpruissen van den 20sten: » Na de onafgebroken stortregens, die langer dan zes weken voortduurden, is, na eenige weinige schoone dagen, op nieuw een regenvloed van twintig uren gevolgd, die de rivier de Memel tot meer dan 15 voeten heeft doen zwellen, en het gansche dal andermaal onder water gezet heeft. De door groote inspanningen tot dus verre behouden brug is heden door driftig geworden houtvlotten uiteen geslagen, en men heeft eene hulpbrug moeten maken. De ellende in de lagere gedeelten van Lithanen gaat alle denkbeeld te boven, en is niet minder dan die aan den Weichsel. Er zijn streken van eenige mijlen breed, waar de oogst te eenen male vernield is. Reeds nu heerscht er volslagen gebrek aan voeder; men slagt het vee, om iets te redden, en er zijn plaatsen, waar het pond rundvleesch niet meer dan vier penningen geldt. In de hooger gelegen gedeelten ziet het er weinig beter uit. Aldaar hebben zich breede watervlakten gevormd, waar men die anders slechts zeldzaam na het smelten van de sneeuw aantreft, en de grond is zoodanig van het water doortrokken, dat wagen en paarden er in wegzinken, wanneer men den oogst wil inzamelen. De aardappelen zijn overal bedorven, en geven voor mensch en vee niet anders dan ongezond voedsel. Bijaldien er niet spoedig aanhoudend droog en warm weder komt, heeft men in der daad hongersnood te wachten, en ziekte onder menschen en dieren te duchten."

— Het voorstel van Aargau, om de Jezuiten Zwitserland te doen ontruimen, is den 20 dezer door den Landdag behandeld; behalve de afgevaardigden van dat kanton hebben alleen die van Bazel-Landschap zich daarvoor verklaard, de meesten der overigen zich daarentegen met het voorstel van Zurich vereenigd, om daaraan geen gevolg te geven, terwijl eenige tevens de verklaring wenschten, dat eerstgenoemde motie inbreuk op de regten der Katholijken en op de souvereiniteit der Kantons maakte, hetwelk nogtans door de meerderheid niet is aangenomen.

— De eergisteren vermelde tijding, dat *Mehemed*-Ali van zijn besluit om de regering neder te leggen teruggekomen was, is met de Fransche stoomboot *Leonidas* te Marseille aangebragt. Het in die stad verschijnende dagblad *le Sud* deelt dienaangaande, op grond der mondelinge berigten van reizigers, nog de volgende bijzonderheden mede: » *Mehemed*-Ali is te Alexandrie teruggekeerd, waar hij het bestuur weder aanvaard heeft. Zijne afwezigheid heeft slechts vier of vijf dagen geduurd, en hij is teruggekomen alsof hij een gewoon uitstapje gedaan had. Gedurende zijn verblijf te Kairo is eene raadsvergadering gehouden, waarin de onderkoning zich beklaagde, dat men den ongelukkigen toestand van een groot aantal dorpen en de klagten van derzelver bewoners voor hem had geheim gehouden. Ten einde zijnen toorn te doen bedaren, hebben de sheiks het voorstel gedaan om vrijwillig gedurende een jaar van alle bezoldiging afstand te doen. Hetzelfde aanbod deed ook *Ibrahim*-Pacha. De onderkoning, getroffen over deze edelmoedigheid, verklaarde dat hij deze boete slechts voor vier maanden aan de sheiks en voor zes maanden aan *Ibrahim*-Pacha zou opleggen, en betoonde zich daarna geheel en al bevredigd, gelijk hij dan ook terstond bevel gaf om de voorbereidselen voor zijnen terugkeer naar Alexandrie te bespoedigen."

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten Augustus.

— De koning en koningin van Belgie, die Engeland doorgaans bij het plaats hebben van de bediening des doops aan Hr. Ms. kinderen met een bezoek vereerd hebben, worden binnen kort, ter bijwoning van dezelfde plegtigheid, op het Windsor-kasteel te gemoet gezien.

— Het hoofdbestuur van de aldaar gevestigde maatschappij voor het behoud des vredes in de wereld heeft een vertoog aan het Engelsche kabinet ingezonden, om dit te smeeken van toch al zijne krachten aan te wenden, om de menschheid van den geesel des oorlogs te bevrijden en te dien einde alle middelen van overreding te beproeven, opdat de aanhangige geschillen met Frankrijk over de zaken van Taiti, Marocco en St. Domingo in der minne worden ten einde gebragt. Een soortgelijk vertoog is door het hoofdbestuur der maatschappij aan den Koning der Franschen toegezonden.

— Uit Chatham schrijft men van gisteren, dat in die haven thans gewapend worden *the Trafalgar*, *Hogue*, *de Arend*, *Meandre*, *Consus* en *Fantôme*.

— De beroemde dwerg, onder den naam van generaal *Tom Thumb* bekend, is op het punt geweest van het leven te verliezen, naardien het paard van een rijtuig, waarin hij zich, met zijnen vader, zijnen oppasser en zijnen leermeester bevond, nabij Clifton aan het hollen geraakt en tegen een steenen muur geslagen is, met dat gevolg dat het rijtuig geheel werd verbrijzeld en het dier omkwam. Gelukkig heeft de leermeester, die het gevaar zag aangekomen, den kleinen generaal onder den arm genomen, en is nog in tijds met hem over den hoogen muur gesprongen, voor welke redding de vader, die zelf met eenige kneuzingen vrijkwam, hem honderd guineas, als eene erkentenis, heeft vereerd.

— Heden stonden de 3 pCt. gecons. 98⅞ ; Nederl. 2½ pCt. 61⅝ ; de 5 pCt. 100¼ ; Portugal 45 ; Spanje 33⅛ ; Mexico 35½ ; Columbia 13¾ ; Brazilie 84¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Augustus.

Den 23 dezer, des avonds, zijn HH. MM. de Koning en Koningin met gevolg door Frankfort gereisd, en hebben, zonder zich op te houden, den togt naar Weimar voortgezet.

H. M. de Koningin van Wurtemberg was HH. MM. tot Keulen te gemoet gereisd, en had Hoogstdezelven op de stoomboot tot Mainz vergezeld.

— De Erfgroothertog *van Saxen-Weimar-Eisenach* heeft de Standen van dat Groothertogdom verzocht, Peters van zijn' jonggeboren Zoon te zijn. De jeugdige Prins zal de namen bekomen van: *Karel August Willem Nicolaas Alexander Michiel Hendrik Frederik Stephanus*, en die van Prins *Karel August* voeren.

— Volgens berigten uit Rome, van den 13 dezer, waren HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje* den 11 van Civita-Vecchia aldaar aangekomen.

— Volgens eene aanschrijving van het Departement van oorlog, dd. 21 dezer, N°. 53 B, zullen de militaire transporten of detachementen voortaan langs den Rijn-spoorweg plaats hebben.

— Door het Departement van finantien is vrijdom van briefport toegekend aan de officiële briefwisseling van 's rijks veeartsen met de heeren districts-commissarissen, de plaatselijke besturen, den heer directeur van 's rijks veeartsenijschool te Utrecht en de commissie van landbouw, mits de bepalingen van kruisband en contrasigne worden in acht genomen.

— Men schrijft uit 's Bosch, van den 26sten Augustus:

» Heden had alhier in de Societeit *de Unie*, het jaarlijks Handboog-Schuttersfeest plaats, bestaande in eenen wedstrijd, waaraan 20 verschillende gezelschappen deel namen, meestal uit de nabuurschap, doch waaronder voor het eerst één gezelschap uit Holland, en wel uit Rotterdam, werd opgemerkt. — Allen verzamelden op het Stadhuis en ten 10 ure begaf zich de trein, begeleid door detachementen Lanciers en Infanterie, met de muzijk der Stedelijke Schutterij, door de voornaamste straten naar gemelde Societeit, waar de wedstrijd onmiddellijk eenen aanvang nam. De eerste prijs bestaande in eene gouden medaille werd behaald door de Schutterij van *St. Sebastiaan*, te Oirschot, waarvan de HoogWelGeboren Heer Baron *Sweerts de Landas* beschermheer is; de tweede prijs, zijnde eene zilveren medaille werd verworven door de Schutterij *Philharmonie* te Tilburg; de derde prijs, eene bronzen medaille viel aan de Schutterij *Alliance d'Union* te 's Hertogenbosch ten deel, terwijl de vierde prijs of persoonlijke decoratie aan *A. Moonen* van de Schutterij *de Vriendschap* te Stratum werd toegekend; de premie voor de verstkomende werd vereerd aan de Schutterij *Willem Tell* van Rotterdam.

Bij den wedstrijd waren tegenwoordig Z. Exc. den Heer Gouverneur der Provincie en de militaire autoriteiten, benevens den heer Burgemeester der stad, die met eene toepasselijke aanspraak de medailles uitreikte. Het feest werd met illuminatie, vuurwerk en bal besloten; men danste tot laat in den nacht; alles getuigde van de hartelijkste verbroedering, en liep in de beste orde af.

— Laatstleden Vrijdag heeft Monseigneur *Denis Auguste Affre*, aartsbisschop van Parijs, met deszelfs vicarius-generaal, den abt *Raguinez*, kanunnik der Metropolitaansche kerk aldaar, onder geleide van Zijne Exc. den baron *de Boislecomte*, gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Franschen, en een geestelijke van de H. Antonius kerk (die der Fransche ambassade), de merkwaardigheden dezer residentie bezigtigd; vervolgens met Monseigneur *Innocentius Ferrieri*, zaakgelastigde van den H. Stoel, en genoemden geestelijke aan het hotel der Fransche ambassade het diner gebruikt, en gisteren, na in genoemde kerk de H. dienst verrigt te hebben, zijne reis verder voortgezet, die naar men zegt uitsluitend ondernomen is tot herstel zijner gezondheid.

— Den 22 dezer is te Utrecht, in den ouderdom van ruim 73 jaren overleden de hoogedelgestrenge heer *Hieronimus Holtzschue*, gepensionneerd generaal-majoor.

— Men meldt uit Gorinchem, van den 25.: « Bij het aanhoudend weder, hetwelk hier heden nacht gewoed heeft, is eene bovenlandsche aak, geladen met, naar men wil, 80 kar kolen, komende van de Roer en bestemd naar Schiedam, op de Merwede voor deze stad op stroom liggende, omstreeks drie ure in den morgen gezonken. Gelukkig hebben de aan boord zijnde lieden, bestaande uit den schipper, zijne vrouw, hunne hoogbejaarde moeder, twee kinderen en twee knechts, het gevaar tijdig genoeg ontdekt, om zich met de boot te kunnen redden, hoewel dit, bij de hooggaande golven, almede met levensgevaar vergezeld ging. »

— De *Nijmeegsche Courant* schrijft uit Wamel het volgende:

» Was de rivier- en polder-bedervende werking van het kanaal te St. Andries weder oorzaak, dat de lage en middelbare weilanden in het beneden-gedeelte van Maas en Waal niet voor het laatst der maand Mei dezes jaars droog werden; had nogtans de landman hoop, dat hij nu het laat gegroeide gras en de weinige haver zoude kunnen oogsten, zoo hebben de regens der twee jongste weken deze verwachting verijdeld. Het gebeurde in den nacht van den 24sten op den 25sten dezer voerde de rampen ten top. De plasregens, welke van den avond tot den morgen bleven aanhouden, hebben zelfs de hooge weilanden onder water gezet, zoodat het meeste vee of in de stallen, of op de weinige uiterwaarden zal moeten geborgen worden, terwijl honderden bunders hooigras drijven, of onder water staan, even als enkele bunders haver, welke men eerstelaat heeft kunnen zaaijen. — De stortregens waren vergezeld van onweders, welke hevig hebben gewoed, terwijl drie slagen aller harten met angst en ontzetting vervulden. De bliksem, de hut van eenen armen arbeider treffende, was voor den vader doodelijk, terwijl dezelve in andere huizen sloeg, zonder eenige schade aan te rigten. Als eene bijzonderheid, betreffende het genoemde huisje, verdient opmerking, dat hetzelve omringd is van opgaande boomen, eene kerk en deels hooge gebouwen, drie van welke, op afstanden van 100, 150 en 200 el, met afleiders zijn voorzien."

— Van onderscheidene kanten onzer Provincie ontvangen wij berigten van het hooge water, veroorzaakt door de aanhoudende regens en de Noord-Westen winden, die het water in onze rivieren terughouden. Uit Lopik schrijft men deswege van den 25. Aug.: »Het polderwater is tot eene buitengewone hoogte van 45 Ned. duimen boven het zomerpeil gewassen, (des nachts alleen 18 dm.) Elk beijvert zich, om het vee op stallen te plaatsen, kunnende de IJsselmolens niet in het gemaal komen door de hooge N. en Nw. winden, waardoor de IJssel tegen den dijk staat. De allergrootste ramp bekomt de arbeider, wiens aardappelen verdronken zijn."

Vele landerijen om deze stad, als naar den kant van de Blaauwekapel, enz., in een woord, alle lage landstreken onzer provincie, staan geheel onder water, terwijl op vele punten de wegen zich alleen laten herkennen door de langs dezelve geplaatste boomen. Een groot gedeelte van den zoo veel belovenden oogst is vernield, terwijl het uitzigt op het behoud van de nog niet bedorvene veldvruchten zich donker laat aanzien. Even zoo voorbeeldeloos deze waterstand is, even zoo groot was de schrik, welke de regenstroom van Zaturdag op Zondag, door velen als eene wolkbreuk beschouwd, onder de landlieden verspreidde: het water drong spoedig door tot in de schuren, bij velen tot in de woningen, zoo dat aan het stallen van het door vrees bevangene vee niet te denken viel, hetwelk in de dikke duisternis, die dit ontzettend natuur-verschijnsel vergezelde, uit de landerijen moest worden opgehaald, en op vele heereplaatsen eene schuilplaats mogt vinden. — De toestand van het lage gedeelte dezer provincie is alzoo bedroevende; de reeds geledene verliezen zijn groot en zullen vele huisgezinnen in armoede dompelen.

— Naar men verneemt, is eene der van Keulen komende stoombooten, in den avond van den 24sten dezer, ten gevolge van den plaats hebbenden storm, met zoodanig geweld tegen de Arnhemsche schipbrug gevaren, dat daardoor vier schepen zijn losgeslagen. Gelukkiglijk zijn dezelve aan een' der kettingen vastgehouden. De schade aan de brug toegebragt, is nog al van eenig aanbelang geweest; doch de passage is geen oogenblik gestremd, zijnde daarin onmiddellijk door de pont voorzien. Zondag avond was de brug reeds hersteld.

— Men schrijft ons uit Arnhem, dat de nachtwagen van Amsterdam op eerstgemelde stad, tusschen Zaturdag en Zondag ll., in de nabijheid van Amersfoort, ten gevolge van eenen weggezakten duiker, is omgevallen en de reizigers door dit ongeluk meer of min, echter niet gevaarlijk, gewond zijn.

— Men wil weten, dat dezer dagen door al de notabelen, belanghebbende bij den straatweg van Amsterdam naar Rotterdam, een request is ingediend, waarin op eene zeer nederige, doch tevens dringende wijs verzocht wordt, de verleening der concessie voor het asphaltspoor, in het belang van dien weg, zoo veel mogelijk te bespoedigen.

— De stoomboot *Batavier*, die laatstleden Dingsdag van hier vertrokken is, geraakte nabij de Hollandsche kust aan den grond; de passagiers en de lading zijn terstond veilig aan wal gebragt geworden. Uit de zeetijdingen van Hellevoetsluis zien wij, dat de *Batavier* den 24 dezer weder in vlot water en op het kanaal gekomen is, en deszelfs reis heeft voortgezet.

— Het *Weekblad van het Regt* geeft verslag van het Regtgeding tusschen Z. Exc. den Minister van Kolonien en de Weduwe en Zoon van den beroemden Maarschalk *Daendels*, oud Gouverneur-Generaal van Neêrlands Indiën, wegens eene belangrijke schuldvordering der genoemde Erven op het Nederlandsche Gouvernement. Deze zaak is tot wederzijdsch genoegen bij schikking ten einde gebragt.

— De kunstschilder *J. E. J. van den Berg* is, door den raad van bestuur der teeken-akademie te 's Gravenhage benoemd tot eersten hoofdonderwijzer, en zal alzoo den heer *Eeckhout* vervangen, die deze betrekking met den titel van directeur bekleedde.

— Van wege den Minister van Finantien is bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 Julij 1844 tot en met den 19 dezer per mud zijn geweest als volgt: tarwe *f* 7.58½, rogge *f* 5.40½, boekweit *f* 4.96, gerst *f* 4.26½, haver *f* 2.65½ en ongepelde spelt *f* 2.60½ en dat de regten op den in- en uitvoer voor de maand September eerstkomende zijn gesteld per mud als volgt: tarwe en ongepelde spelt *f* 1 en vrij, rogge 50 *c.* en vrij, boekweit 75 *c.* en vrij, gerst en mout 50 *c.* en vrij, haver 75 *c.* en vrij, en gepelde spelt 75 *c.* en vrij.

— De stuifzanden op de Veluwe hebben te zamen eene uitgebreidheid van 10944 bunders en 75 roeden. Gelijk men zanden van

zoo niet stil liggen, eveneens ziet men er ook zonder bekende oorzaak ontstaan. Merkwaardig is in dit opzigt eene kleine zandverstuiving in het Loenensche bosch. Daar vindt men, digt bij den nu verlaten ouden weg van Loenen op Arnhem, eenen kuil, ongeveer 50 el in doorsnede, en oorspronkelijk waarschijnlijk 8 à 10 ellen diep geweest. Rondom dezen kuil staan vrij hooge dennen, zoodat men, in dezen kuil staande, altijd voor wind beveiligd is. In dezen kuil heeft zich voor eenige jaren eene zandverstuiving opgedaan, die zoo sterk werkte, dat weldra het zand uit den kuil zich over den weg stortte, zoodat de weg onbruikbaar werd en jaarlijks om dit zand verlegd moest worden. Hier kunnen schapen, wind of moedwil het zand niet in beweging gebragt hebben. Het schijnt haast, dat eene onderaardsche kracht, hier het zand uitwerpt, zoo als elders het water. Kon dit hier aangenomen worden, dan ware dit welligt ook op andere zanden toepasselijk. Als zich kleine kiezelsteentjes in het zand voordoen, mag men op een spoedig stilliggen rekenen. Een tot rust gebragt stuifzand, met dennen bepoot, wordt door de afvallende naalden en het mos, dat op den ondergrond der dennenbosschen groeit, binnen 50 jaren weder voor de cultuur geschikt. Zou men van de thans nuttelooze, stilliggende zanden niet meer partij kunnen trekken? De Overijsselsche Vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart heeft in dit voorjaar met een gelukkig gevolg eene proeve genomen, om in molle zandheuvelen nabij Zwol, met guano bemest, knollen en wortelen te zaaijen. Ook de aardappelen, in gips gepoot, vertoonen een weligen wasdom. Zou men in onze duinen, door guano-bemesting, de knollen- en wortelencultuur niet op groote schaal kunnen invoeren?

Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden gekregen de navolgende door Zijne Majesteit verleende octrooijen:

een octrooi in dato 5 Junij 1843, voor den tijd van tien jaren verleend aan *H. Sturmon*, woonachtig te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *A. S. Preston*, te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in fornuizen;

een octrooi in dato 22 Januarij 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *F. Kuthé*, te Amsterdam, op de uitvinding van verbeteringen, toegebragt aan rijtuigen, bepaaldelijk strekkende tot het voorkomen van ongelukken door het breken van assen, afloopen van wielen of doorgaan van paarden;

een octrooi in dato 27 Januarij 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *J. H. Hartung* te Amsterdam, op de uitvinding van verbeteringen, aangebragt in het vergulden door middel van het galvanismus, van voorwerpen uit zilver en platina vervaardigd;

een octrooi in dato 19 Februarij 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *A. E. Sénécal de Suin*, woonachtig te Bourges in Frankrijk, domicilium verkozen hebbende bij *Stanislas*, te 's Gravenhage, op de invoering van een werktuig, dienstig tot het vegen van allerlei soort van schoorsteenen;

een octrooi in dato 14 Maart 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *G. Fuhri* te 's Gravenhage, op de invoering van eene nieuwe wijze om brood te maken;

een octrooi in dato 19 April 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *G. Hadley*, woonachtig te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *A. S. Preston*, te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in het aanleggen van wegen en het vervaardigen van locomotiven;

een octrooi in dato 30 Mei, voor den tijd van tien jaren verleend aan *T. Prévinaire*, te Haarlem, op de uitvinding van fabrijkmatige toestellen, strekkende om alle bewerkingen te vervangen, benoodigd om katoenen, linnen, wollen of zijden stoffen te wasschen, te bleeken en te verwen;

een octrooi in dato als voren, voor den tijd van tien jaren verleend aan *M. Poole*, woonachtig te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *A. S. Preston*, te Rotterdam, op de invoering van verbeteringen in het kammen van wol en andere vezelachtige zelfstandigheden;

een octrooi in dato 19 Junij 1844, voor den tijd van tien jaren verleend aan *P. E. Maillard*, woonachtig te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *Wed. Ballin & Cie.*, te 's Gravenhage, op de invoering van eene nieuwe wijze om papier te bereiden uit het gewas [illegible];

een octrooi in dato 22 Julij 1844, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *E. J. Manteau*, woonachtig te Brugge, domicilium verkozen hebbende bij mr. *H. Grégoire*, advocaat te 's Gravenhage, op de uitvinding van eene bijzondere inrigting van stoomketels van onderscheidene constructie, waardoor men het springen van dezelve kan voorkomen.

193ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

1e Trekking, N°. 20808, *f* 10,000; N°. 9596, *f* 100 en eene premie van *f* 1000.
2e N°. 14833, 178, ieder *f* 1000.
3e Geene.
4e N°. 3602, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Augustus*) werden genoteerd: Ned. 2½ pCt. 61⅞, 61 zeven achtst; Nieuwe 3 pCt. 73¾, 74⅛; dito 5 pCt. 99½, 100; Syndic. 4½ pCt. 98¾, 99⅛; dito 3½ pCt. 87, 87⅛; Handelm. 144½, 145; O. Indie 4 pCt. 95¼, 95 drie achtste; Rijn Spoorweg 102¼, 102½; Ardoins 19½, 19¾; dito Coupon 22¾; Portug. te Lond. 2½ pCt. 44, 44 drie achtste; Rusland 4 pCt. 90¼, 90½; Amerika Bankact. 7, 7⅛; Oostenr. Metall. 5 pCt. 104¾; Braz. 83¾, 84.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.